

გაუმარჯოს თავისუფალ ხელოვნებას
თავისუფალ საქართველოში

გაუმარჯოს საქართველოს
დემოკრატიულ რესპუბლიკას!

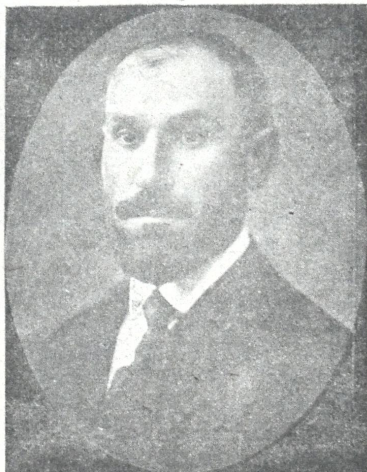
„თეატრი და ცხოვრება“

წლიურად 25 მან., ნახევარ წლით 15 მან. თითო ნომერი—5 მან. ხელის მოწერა მიიღება: თბილისში, ბაზრის ქ. № 20, ალექსანდრეს ბაღის პირდაპირ. თბილისი, რედ. „თეატრი და ცხოვრება“ იოსებ იმედაშვილს.

1919 წ. № 5 კვირა, მაისის 11 ფასი 5 მან. წელიწადი მეშვიდე გამოცემისა
მიიღება ხელის მოწერა 1919 წლის თურნალ „თეატრი და ცხოვრება“-ზე წლიური ფასი 25 მან.

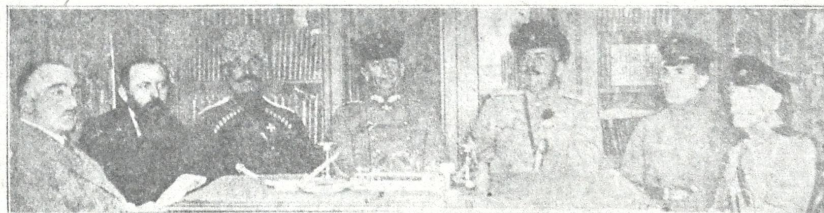

შიო არაგვისპირელი
სამწერლო მოღვაწეობის 30 წლის
შესრულების გამო

რაფელ ალექსის ძე ჩიხლაძე (1881-1919)

(წერილები იხილეთ 4 გვერდზე)

გენერლი ფონ კრეტი ქუთაისში გ. ზდანოვიჩის წინთხაცავში ქართველ მოღვწეთა შორის
(ის. კვიციანიძის ეურნალ-გაზეთების კანტორა „იმერეთ“-ში)
მარჯვნივ: გენ. დ. ართემელაძე, მის გვერდით ქუთაისის მოურავი დ. კალანდარაშვილი, კ. დათეშიძე,
მარცხნივ: გენ. ტ. ცაშაყიძე, მის გვერ. ფონკრების ად, ბარონ გამში და ბელეტრისტი დ. კლდიაშვილი

ს ა დ ლ ე ი ს ო

პირველმაისობა

საქართველოს მშრომელმა ხალხმა წელს დიდებულად ილდესასწაულა მუშათა საერთაშორისო დღესასწაული— პირველმაისობა.

ოცდაათი წელიწადია, რაც მთელი ქვეყნის მშრომელი ხალხი ამ დღის ირგვლივ თავს იყრის. გაბატონებული წოდებანი, თვითამყრობელი ხელმწიფენი ამ დღის უქმობას სასტიკად ეუბრძობოდნენ და ბევრი მსხვერპლიც შეიწირეს.

რათა?

იმაღ, რომ იგინი ამ დღესასწაულში ხედავდნენ მუშა ხალხის აღდგომას, ყველა ქვეყნის მშრომელთა შეკავშირებას, ძველი წესწყობილების დამხობის წინასწარმეტყველებასა და სოციალიზმის მოახლოვებას.

ჩვენს ქვეყანაში ამ დღეს წინადაც დღესასწაულობდნენ, მაგრამ არაოდეს ისე ზეიმით არა, როგორც წელს.

წელს იგი ვიდრესასწაულეთ თავისუფალ საქართველოს დემოკრატიულ რესპუბლიკაში, ე. ი. ისევე წესწყობილებაში, რომლის დამყარებას პირველ მაისობაც მოითხოვდა.

პირველმაისობას საქართველო თამარსაც იხსენიებს, იმ თამარს, რომელმაც საქართველო განაბრწყინა.

მაშ ეს დღე ჩვენთვის ორნაირი უქმეა—საერთაშორისო და ეროვნული.

და როდესაც ჩვენი ხალხი საერთაშორისო ჰანგებში ეროვნულსაც ჩააქსოვს, მთელი ქვეყნის წინსვლასთან თავის ქვეყანასაც არ დაივიწყებს, ჩვენი დემოკრატიაც ძლიერამოსილი მაშინ გამოვა.

გაუმარჯოს საერთაშორისო ძმობა—ერთობას!

გაუმარჯოს თავისუფალ საქართველოს დემოკრატიულ რესპუბლიკას!

აღორძინება

ჯერ ერთი წელიწადი არც კია, რაც დამოუკიდებლობა მოვიბოვეთ, და ჩვენს მწერლობა-ხელოვნებას უკვე აღორძინება დაეტყო.

ობერის საუკეთესო ნიმუშები უკვე ვნახეთ. ქართველ მხატვართა ნახტების გამოფენამა და შევარდნელთა საღამომი მოლოდინს გადააჭარბა. აღორძინების სიომ მწერლობასაც დაჭკარბა. ახლანან გამოვიდა ორი ჟურნალი, ერთი ქუთაისში „თეატრი და მუსიკა“, წმინდა ხელოვნური, მეორე თბილისში სალიტერატურო—სამეცნიერო,—ორივე ჩვენი ძნელი დროისთვის საუკეთესოდ გამოცემული.

ორივე წინამორბედია ჩვენი სულიერი აღორძინებისა.

სალამი და წარმატება ჩვენს ახალ თანამომემთ ..

მომავალი ჩვენია

ჩვენი სამშობლოს მკედრებით აღდგომა ბევრს მოსვენებას არ აძლევს. შინაური და გარეული მტერნი გვედვიეთ სისინებენ,—ვინ იცის, რით არ გვემუქრებინან: თავისუფლება არ შევგრჩებათ, დამოუკიდებლობას წაგართმევენ, თუ სხვას არ ემონეთ დაიღუპებითო და სხვა ყოველივე ამას ასდევს გულუბრყვილო ქართველიც და ელეთმელეთი ემართება. საბრალოა მოჩვენებისაგან ზარდაცემული: მას თავ გზა ეკარგება და სინა თლემიაც კი სიბნელეს სჭერტს.

განა აღრევე გულის ვახეთქვა გვმართებს, აქო და როცა იჩნება მოგვედებო! არა, განა!

ჩვენმა ქვეყანამ უკვე იგემა თავისუფლების სიტყბო, დამოუკიდებლობა, და მას დაიცავს კიდევცა. და თუ ისტორიულმა აუცილებლობამ ბრძოლაში ფრთები დააყრდინა მითაც სასოწარკვეთილ, ბა არა გვმართებს!

ოღონდ ჩვენ საკუთარ რწმენაში, საკუთარ აზრში ნუ ვირყევით, მკლავებან ნუ დაუხრით, ნუ ჩავიჩოქებთ და ჩვენის ქვენის დაწინაურებას მხნედ ვემსახუროთ. რაც უნდა მოხდეს ნუ შევდრკებით და მარად ვახსოვდეს, რომ:

„ცუდათ ხამ მანც არ ჩაიფიეს

ეს განწირულა სულის კვეთება,

და ეს უკალი, შეჩან თელალი,

მკრანო ჩემო, მანც დარჩეს!“

აწუყო რაც უნდა მძიმე იყოს ბრწყინვალე მომავალი მაინც ჩვენია..

იოესებ იმედაშვილი

„ მ ი მ ა უ მ მ ლ ე ე ე მ “

ჩვენმა სახლგანაღდა დრამატულმა სტუდიამ და მისმა პირველმა „სასკოხონო“ წარმოდგენებმა დიდი მითქმა-მოთქმა და აქალ-მყოფი გამოიწვიეს: ერთი მხრით შეიქმნა რაღაც შუაღლი და ქაშხობა „ძველს“ და „ახლს“ მსახიობთა კავშირის და სტუდიის შორის; მეორე მხრით პრესა და საზოგადოებაც არ ბანაკად გაიყო, — ერთი ცემდის აქებდა, მეორე მიწასთან ასწორებდა სტუდიის პირველ ნაბიჯებს.

12 ახრის პირველათ დავექმნა სტუდიის წარმოდგენას („გითა ფოთლებმა“) მანტრენებდა, რასაკვირვლია, არა პიესა, არამედ თითხან წარმოდგენა, სახლგანაღდა მსახიობნი, „ახალი სული“ და... ნასამოფენები დაგრჩი!

დაწვრილებით განსხვავებული ჩემს მიხანს არ შეადგენს; ვიტყვი მხოლოდ: წარმოდგენა წ ა რ მ ი დ გ ე ნ ა ს ა ჰევისადა მიუხედავათ იმის, რომ მსატრეულ მთლანობას ბეჭი რამ აქლდა. დიდი კმაყოფილება განვატლდა იმით ც რომ ვინაღუ წწორ გზა, „შესადგებლბა“ მომავლისთვის, ესე ვთქვათ სდა, წმანდა ხაში, რომელსაც შეუძლიან თანამად გააფუოს ცომი: გაწული დიდი შრომა, საქმის სიყვარული, და კვირვრული თამაშობა, ყოველი სიტუაციის, ყოველი ნაბიჯის, ყოველი წვრილმანის ტ მოხობა, მოხდენილი ესატყო სტეხები, სდა ბუქმრთობა ყველაფერში არა სჩანდა ტრადიციულა შაბლონური შესტემა, უადვილოდ „წწული“ პათისა, არ ისმობდა საფაღზე შემოკლებულ არტისტის „თავისა სიტუებობ“ ერთი სიტუებით, წარმოდგენა წარმოდგენას ჰგავნდა და, თუ მსატრეული მილიანობას ვერ მადღაო, „მაში პრალი არ უდევს არც ბ. ჯანადარს, არც სტუდიის საზოგადო მიმართულებას: სტუდას აქლდა საქმარისი რიხები ინტელიგენტ სახლგანაღდაობის!“

ერთმა მოფენამ ტავიანობამ: „ახალ“ სკოლას ჰევისადა სუფიორი „ძველი“: ისე ვვიროდა, თქვანი მოწინებელი რაღები, ასე გონია, საკმარისად იცოდნენ, — რამაა საქმე?! საზოგადოდ სუფიორი თამამად იქცეოდა: მიუღი საზოგადოების თვალწინ მოურიდებლად ჰეფრელავდა რვეულს, სდა იყო არა ამოჭეფიდა ი. ვი... ჰო, ჩვენ ვერთი თეორეტიკული და, რომ იქ სდაღაც სა მწუხარათ თაის სუფიორი, მაგრამ მყურებლისთვის რისი ჰგანებაც — ეო უნდა იყოს სტენასე!

სდა მსატრეული წარმოდგენა, სდა ამეებსე ღანა: რაჟი!

სტუობა, ჟერ სქანა ვერ ე ვმობრებთ თავი ღან ძველ სენს — უ დ ი ს ც ი ზ ზ ა ნ ო ბ ა ს !

ორიოდე სიტუეა თვით პიესასე იმდენად, რამდენადაც ეს შეეხება სტუდიას... „გითა ფოთლებმა“, როგორც სავარჯიშო მისასადა არ დაიწუნება, მაგრამ საზოგადოდ, როგორც პიესა, არაა დარსი ისეთი უფრადლებია, რომ მასზე დიდ ხანს შეიქმნდეს სტუდიის და მრავალჯერ გაუშასანძლდეს საზოგადოებას მით: შაბლონური თემა, შაბლონური მანარსი, შაბლონური ტიპები, შაბლონური მორალი და ყველა ეს ჩამოსხმული, იმ მსატრისა არ იყო: „ფრიადა“ შაბლონურ ჟურნალ ნასატეში. თავით ბოლომდე განუწყვეტელი ვიჭეში, დრამატული გრძობობა ერთფეროვანი ნელ ცენტრზე დუდილი. თანმქლრავე მსმელის ფისინა ვეღარ იტანს თხ მთქმებლბაში ტავანებურებულს წყუენს და ვიჭეში.

რცე საჭირო იყო, სტუდიამ უგებ გამოსწოვა ამ პიესას და — კმარა!

წარმოდგენას საღბი ძალან ცოტა დაქწრო. ეს არც საკვირვლია, არც იოლოდნელი და ამით ნურც სტუდას გაუტეებება ვული: წეხ არ ვგეფს მუღმივი სათეატრო ინტელიგენცია: იგი ღამფრთაღია! გვეფს მრავალრიცხოვანი დემოსი მხოლოდ. „სანახაობისთვის“, რომელიც ასეთ წარმოდგენასზე არ შევა, ქეღდ რომ შეუგდო. ვიპერობ: ინტელიგენცია ღამფრთაღია და საჭიროა ვეფუე მისი ტულის მონადირება; უფრო საღბის ტემონებაც თან და თან გაიზრდება. ეს ადვილი საქმე არ არის და მით უფრო სანატია მისთვის, ვინც ხელს მოჭეადებს ამ მთიმე საქმეს.

რასაკვირვლია, მხოლოდ ნუგეშის სიტუებით არა გამოვარა: ბ. ჯანადარს არც ცოდნა, არც ეხერვია არ აქლდა და საჭიროა მისცეს მას შექლება განავრძის მეტადინობა.

გუსურვებთ გულით და სულით წარმატებას:
6. შოუკაშვილი

გიორგილ გვიშაბელი

პუბლიცისტი, საქართველოს პარლამენტის ნაწევრალი და გზ. „კლდე“-ს რედაქტორი რომელმაც მილიციის უფროსად და შ. ს. ღირექტორ ელ ნამუფის ივ. კანცხილვის გახეთშიდაღეწურა-მიქრთამეობა ამის თათბაზე კანუხოვმა იგი სამართალში მისცა. სახამართლო რადღენრმეღლე მოუნდა ამ საქმის გარეგვას და მლოლს გ. ვეშაბელი გაამართლა.

ჩ ვ ე ნ ი მ ო ღ ვ ა ჯ ე ნ ი

რაფიელ ალექსის-ძე ჩიხლაძე (1881-1914)

საერთოდ ჩვენმა ქვეყანამ და კერძოდ საქართველოს სოციალდემოკრატიულმა დასამ აპრილის მიწურულს დიდი ზარალი ნახა: მოულოდნელად და უდროვოდ გარდაიცვალა რაფიელ ჩიხლაძე; რომელიც 18 წ. პარტიამ მუშაობდა-

იგი იყო ნიჭიერი, ენამეტყველი და გრძნობიერი სახალხო მოლაპარაკე, თავგამოდ. პარტიული მუშაკი.

ძველი წესწესებულების დროს ბევრი ტანჯვა-ღვნა გამოიარა: ციხე-გადასახლება, — ამისი ზეგერი... მიუხედავად ამისა იგი ერთხელაც არ ჩამოშორებულა ხალხის სამსახურის საყვარელ საქმეს. მასობრივ იგი მეტეხის ციხეში: ჩუმი, შეუღრგაველი მუდამ უკეთესის რწმენით ვამსჯავდით...

ბოლოს ელრისა საქართველოს დამფუძნებელ კრების წევრობასაც, მაგრამ აღარ დანცალდა რომ თვისი ნიჭი აქაც გაეშალნა...

მისი უღრმევით სიკვდილი დიდი დანაკლისია ჩვენი ქვეყნისთვის, განსაკუთრებით დღეს, როდესაც წვეულ ბევრი არიან, ბოლო მისებრ ღირსეულ — მცირენი.

დარჩა უმწვეოდ ცოლშვილი.

სამარადისოდ იქნება ხსენება მისი!

შიო არაკვისპირელი (შიო ზაქ; დედაბრძოლი)

აი, მწერალი, რომელმაც მოღვაწეობა მწერლობაში უკიდურესი რეალიზმით დაიწყო და უკიდურეს; უმშვენიერეს მსიქოლოგიურ სკოლის დამყარებამდე აღიყვანა. ჩვენს დახვეწებულ ერთ-ფეროვან მწიგნობარობაში შიო თითქმის განცალკავებით იღვა, საკუთარი გზით ვიღოდა. იგია ერთი მამა-მთავართანვი ევრედ წოდებულ მსიქოლოგიურ შემოქმედებათა სკოლის.

აღამიანის სულიერი ცხოვრების ყოველი კეთილკენჭული, — ამითავეი ჰანვი მისის შემოქმედებისა.

პირველ დროის ნაწერებში შიო განსაკუთრებით ჩვენის სოფლის დაბეჭავებულ ხალხის ცხოვრებას გვიხსენებდა [„ჩემი შვინდაც“], „ესა ჩვენი ცხოვრება“ და სხ.; ბოლოს ხელი მიკყო საზოგადოდ ადამიანის სულის ვითარების გამომდგენებს. მისი ნაწერები იმეცდებოდა თითქმის ყველა ქართულ ეურნალ-გაზეთში; რაედენიმე სხვა ენებზეა ნათარგმნი. ცალკე გამოცემულა ოთხი ტომი. აქვს პეისაც „შიო თავიდა“

ქართველ მწერალთა კავშირი შიოს დღესასწაულს უმართავს მაისის 19. იმედია საზოგადოება ღირსეულად დააფასებს ამ ნიჭიერ მწერალს.

მწერალი ჯერ კიდევ შედარებით ახალგაზდაა და ბევრი რისამე შექმნა შეუძლიან.

გუსურგეთ დღგმკლობას და მწერლობაში საბოლოოდ ჩაზმას.

დაუხარბილი, მუკაითი სახალხო პოპოვინციალურ სტენის მოღვაწე თი აფანიშვილი 20 წ. წინად გამოვიდა თბილის. სენება და დღემდე ყველა სახალხო სკენაზე მუშაობს. დიდი ამაგი მიუძღვის ავლაბრის სახალხო წარმოდგენების სადაც მუდამ მთავარ როლებს ასრულებს უკანასკნ. წლებში გამუდმებით მონაწ.

თამარა აფხაზიშვილი (სასცენო მოღვაწე. 20 წლის გამო) ზაშურის სტენაზე

მასხრი-მუნიაკაპე

ანდრონიკაშვილს

ჩვენი ერთგული ცეკვა აღსრულებია პარიზში ხარკოვში, კავკაზში, ბაქოში, ბათუმში; ქუთაისში და ყველგან ერთნაირი აღტაცება გამოუწვევია. პარიზში კავკასიურ სადამოზე გამოჩენილ მოცეკვავე ქალს პეტიას თავივლი მიართვეს, მაგრამ პეტიაში რომ ელო ანდრონიკაშვილის ლეკური იხილა გადართინა დარჩა აღტაცებულმა, თავივლი გადასცა და უთხრა: — ამისი ღირსი მხოლოდ თქვენ ხართ!

ამ ცოტა ხანში მსახიობმა საზოგადოების თხოვნით ლეკურის კურსები დარსა და მცვადინებდა დაიწყო. დიდის ხალხით ეწერებინა კურსებზე. მსახიობის ოცნებაა ქართულ ბალეტს საპირველი ჩაეყაროს.

მასხ. ელო ანდრონიკაშვილი [გადაღებულია ოპერა „შოთა რუსთაველი“ სადაც ლეკურს ასრ.] ამ ანთი აპირებს საქართველოს სხვა და სხვა კეთის ცეკვა შეისწავლოს და შემოდგომაზე კურსები სერიოზულ ნიადაგზე დააყენოს.

გუსურგეთ პარტიაციემულს მსახიობ ქალს თავის განზრახვა აღსრულებინოს.

ს ი მ ღ მ რ ი

1

როცა მზე ამოიმაღლებს კარავად შეკრულ მთასხელად და ოქროს სხივთა მარაო გადაიშლება ცაზედა, — მყის გული ამიშღერდება ბუნების სიღამასყიდა!

2

აი, დაჰბერა ნიაგმა, ტყემ ნაზად დაიშროილა, დ ირაკრაქა ტარიოლომ, ბულბულმაც შეეფთხი ოლა, ამღირდა ცა და ხმელეთი, აქდერდა ჩანგი წყრილა!

3

ღმერთო, რა სანახავია, რა ძვირი გასაგონია, — ძმობაბა, ჩემზე მდიდარი მე სხვა არავინ მგონია!

გ. ქუჩიშვილი

განახლებული

სიცოცხლე

რომანი

ქართველ-სომეხთა იმედის

[ლ. გუთლიაშვილის ნახატებით]

(ვაგრძელება. იხ. თ. დ. ც. № 4)

მან შექმნა, რაც საქართველომ ისტორიულ აუცილებლობით თავის პატრიონობას მოჰკიდა ხელი და დამოუკიდებლობა გამოაცხადა; რესპუბლიკა შექმნა, მამა პაპიული მიწაწყლის შემოფარგლას მიჰყო ხელი და რესპუბლიკის საზღვრების დასაცველად სადარაჯო-ენი დააწესა, სომხეთის მხრით მოღარაჯე რაზმების ხშირად ჰქონით სამშობლოს წარსულის შესახებ საუბარი, ამ საზღვარზე მოსული ყოველი ქართველი, რაც უნდა უკიდურესი ინტენსივობით: ერთი და იგივე, სამშობლოსადმი კულტისი, აქ ძველი საქართველოს ნაშთების ხილივით გარდემკნებოდა ხოლმე. აქ ყოველ ბორცვზე, ყოველ დერეფანზე, გორაკზე ზედადგა ძველს ეკლესიათ, მონასტრის ნანგრევთ, ციხე-კოშტო, დიდებულად ნაშენი ძველ ქართველთაგან; აქ, ზედადგა ძველის-ძველ სახელწოდების ქართლის წარწერით და ჩუქურთმებით, ხელოვნურ ძეგლებს, ნაგებობებს, ტავარ-ნახარბთ. ყოველივე ამასთან თითოეულ ქართველს თვალწინ მიმოუჭრიადა ლანდები ძველია გმირთა, ღვაწლმოსილ მამა-პაპთა, რაც ურწყუნო ქართველს თავის თავის ღრმა მორწმუნე მამულოშვილად ვარაჯუნდა ხოლმე. თითქო მხოლოდ ლანდებოდა დაქროდნენ ამ ძველ ქართველთა მონარქებზე...

აქ, სამხრეთ საქართველოში ბორჩალოში, ძველი მოგორანხლებ ქართველი მშრომელი გლეხკაცობისა მხოლოდ უთვალავი სიპარებოდა თუ მოიპოვებოდა, აქა იქ მთებში მოფანტული იყო თითო ორბოდა ქართველთა სოფელი, რამდენიმე სომეხთა ახალი ჯგუფის „ქებულთნი“ ჩაჰფრინდნენ. ქართველ მემკვიდრეთა მელიქიშვილთა, კობულაშვილთა, ციციშვილთა, აფხაზთა, სუმბათიანებისა, ლორის მელიქიანთა, ჯიორჯაძეთა და სხვა მამალების დიდი უმეტესობა დასახლებული იყო თათრებში, გადმხვეწილ სომეხებში. ჩამოსახლებულ ნემენცარუსებში და სხ. ბევრი მამული სომხის ფულანდართ შეეჩინათ; თითოეულ მათგანს რუსებ-ლოკის მთავრობა ისევე მფარველობდა, როგორც საკუთარ მკვირ მოქალაქეს. აქ ყოველი გროვების გლეხი, ბერძენი, ქართველი, თათარი, სომეხი, რუსი თუ სხვა, პატრიონის მიწის მეურნე ანუ დეპარტამენტული საქართველოს თანასწორი შვილი იყო. იგივე რუსებ-ლოკის ჩრდილოქვეშ იშვებდნენ. საქართველის დემოკრატიული რესპუბლიკა ხოუწავდა საყოველთაოდ ისეთი წესები შექმნა, რომელიც ყველა მოქალაქის უფლებრივ-ნივთიერ თანასწორობას მინიჭებდა... სწორედ პას ვერ ურეგულდებოდნენ ისინი, რომელიც ნიადაგ სხვის დაჩაგრებად და უსუბ ძალის გაბატონებაზე ამაყობდნენ თავის კეთილდღეობას. ესენი იყვნენ გზა-აზნეული სომეხთა ბრმა ხელმძღვანელები, რომლებიც თვით საქართველოში, ისევე ბორჩალოში, აჯანყების ცენტრს ავიწყლებდნენ... ასეთი ცენტრის გზებით აშუქებდა ჩვენი წარსულის დაღვდნის, რომელიც განახლებულ საქართველოს აღვიწყებდნენ და საქართველოს თვისებულებების მკველ ახალგაზდა ჯარსაკეთ საამოდ ელაუქნებოდნენ.

ხამთარი მეჯლისობა... თოვლი ბარდნიდა, ცივი ქარი მოღარაჯვით თოვლს თავსირში აყრდა.

ზილთხს, ცოტა მოშორებით, პატარა სადარაჯოზე დიდი მუხის კუნძი ნებისად იწვიოდა და ზოლიადა. რავდ. ჯარის კაცი ცეცხლპირას შემოსტდომიყო, ხოლო ერთი ყბა-ყურებ ყბაოახ-შემოკრული, ტყავში გამოხვეული, სქელნაბდის ყელიან ფეხსამოღებში ფეხბა-ჩაღვმული, ცეცხლის მოშორებით წინადუკან მიმოდიოდა, უფრო ხშირად კი თოვზე დაყრდნობლი ერთს წყრტლს და-ცქერდებოდა. ფიქრით მშობელ კერას დაჭაფარატებდა, ყველანი თითქმის ერთის გბილისანი იყვნენ, ასე 19-23 წლისანი.

უტეც თოვის ხმა მიიძმა.
— აცა! — შესახვა ერთმა; ბიქოს, ეს მეორე...
— ამავეია! ხილან-უნდა იყოს?
— აიგერა, იმ სოფლიდან უნდა იყოს, მიუფა და-რაჯება მკოვო ხნის ყურას მივადების შემდეგ და თან ჩელი გაუშვითა ზევიფენ.
— ახლა ორჯერ ზედზედ მარსმა.
— ბიქოს, ზემოთა საქმე არ ათის. ერთი ჩვეც ვაზალით, ვაიგონ რომ არც ჩვენა ვართ მკვდრები.
— სთქვს და ყველამ ერთად ისროლეს თოფი, ყური მიიპყრეს. ყოველივე მიწმნარდა. აღარა ისწავარა.
— აქნება ვინმე მგზავროთავანი იყო, ჩალაპარაკეს, მერე ზოგმა თავ-თავისი თუნუკის ბაკალაჰა მიი-ყულა — დლოცვალი რა ღრის დაგველიათ, და ჩვეულებრივ ღაზნანდარობას მიეცნა; ზოგმა თოფი ლაჯებში აბოლოდა, თავი მისლა, ეგება თველი მოგატყუოთ, და შწაი ფიქრით მიტყა...

საწინელი ქართუქი ამოვირდა, დაუცხრომელი ბორიო და. მიღარაჯე რაზმის ბინა-ცეცხლი თუცხი და-ბოლოში იყო, მაინც ქარი ჰვანტავდა... ცივი თოვლი დარაჯებს ციხერიპირში სცვდა. ამიტომ თითოეულმა მოთგანმა მომეტელი სუსხიან ქარს ზურგი შეუქცია.
მიფთხეთლი დარაჯი გიოც ოცნებით მინისკენ ჰფუნდა. ლაჯებში ჩაყვდებულ თოფისთვის მკლავები შემოხევიდა და მათელ თავისი აჩსებთა მხოლოდ ობ-ლად დარჩენილ ოჯახზე ფიქრობდა, იგი ერთად ერთი შვილი იყო თავის დედ-მამისა. მისი დედ-მამა სოფელ-ლი უსწავლული მშრომელი გლეხები იყვნენ, თითონ 19-20 წლის თუ იქნებოდა. როგორც ერთად ერთი შვილი მამამ ადრევე დანიშნა უტოო სოფლის ოჯახ-შვილის ქალზე; დროით რძალს მოვიყვია, ეგება შვილმა ჩემს ოჯახში სანთელი ანთოსო! ამ ოცნებით სტ-ბოდა გიოს მამა, როდესაც სამშობლომ მისი შვილი

სამხედრო სამსახურში მოითხოვა. მამას, დათიას, შეეძლო თავისი შვილი გადაერჩინა, მაგრამ შვილმა იუკარდისა:

— როგო, მამი! ჩემი ტოლი ამხანაგები ბრძოლის ველზე გავიდნენ და მე შინ ვიჯდები! მერე თავი როგორღა გამოვიყო გარეთ, თავი? არა, მიჯობს, იქ მოვკვდე, სადაც ჩემი ამხანაგები იბრძვიან! — უთხრა და სამხედრო სამსახურში შევიდა...

გოი საქართველოს საზღვრის მცველ ჯარში ჩარიცხეს, სადაც ერთგულად მსახურობდა, თუმცა მისი რაზმიდან არა ერთმა და ორმა მოაკურცელა შინისკენ სახელწიფო ტანსამოსით.

შობა-ახალწელიწადი მოახლოვებულია. გოი სწორედ ამ გამსხნილებზე ფიქრობს თავის საყვარელ დაინუნულზე ჯვარის დაწერას, მაგრამ სად არის?

— მარგო, ჩემო მარგალიტა, ნუღა ეხლა როგორა ხარ? რას ფიქრობ? მელი თუ გულიდან ამოიყო ჩემი ჩემო სულო, ჩემო თვალის ჩინო, ჩემო, ჩემო... ოთხს! რა ტკბილი იყო პირველი დამე!..

მართალია, ჯვარი არ დაეწერა, მაგრამ ბელგა უკუბრუნეს თუ არა, იმავე დღეს თავის დაინუნულთან დაწვა, დაწვა და... მეორე დღეს მისი საცოლოს დედა გიოს სიღვრი, პირმლიმარი გამოვიდა საწოლ ოთახიდან: — ყოჩაღ, სიძე-ბატონო, ყოჩაღ! ვმადლობ ღმერთსა, რომ ჩემ ქალს ღირსეული პატრონი გაუჩინა, — მეცრე თვეზე შვილის შვილის ღირსი გავცდებოი, — უთხრა და სასიძოს წელზე ვერცხლის ქაპარი შემოარტყა.

ოჰ, რა ბედნიერი იყო გიოსთვის ეს წუთები. მას შემდეგ სამი თვეა გასული, ექვსი თვეა — და გიოს შვილი შეეძინება, იქნება ბიჭი, მაგრამ თუ ჯვარი ჩქარა არ დაიწერა, მის საცოლოს ხომ თავი მოუტრებენ?

— არა, არა ეს ერთი კვირა დავიდე და თუ უფროსმა ნება არ მომიცა, გამოვიპარები, გამოვიქცევი, ჩემო მარგალიტა, რომ საუკუნოდ ჩავგვიტოვო და შუნი გულს გავაპარო ოჰ, ეს წყევლი „ვიინი“ სამსახური. მაგრამ ალბად ესეც საჭირო ყფილია... ჩემო სულო, ჩემო მარგო, მარგალიტა... მოვალ, მოვალ სამშობლოს წინაშე ვალ-მისილი, მოვალ და მერე ჩვენს ტკბილ სიცოცხლეს ველარაინ შეარყევს.

გოი ასეთ ფიქრებში იყო გართული, ოცნებით თავის დაინუნულთან საკუთარ კარ-მიღამიზე, როდესაც ირგოლე სომეხთა ამბოხებულნი სომეხ ტ რუს აფიციერთა უწამდლოდობით გვიწვლია ეპარებოდენ... ნელტკბილ ჭინაშში მყოფი გოი რალაც ფაჩუნმა გამოარაკია, ცეცხლა პირისკენ გაიხედა და დანახა, რომ მის ამხანაგნი ყელ-გამოჭრილნი ხრიალდებენ; ზოგთა სხეულები ცალკე მყარნენ, თავები ცალკე... გიომ, თითქო მზადა დაიცო, ერთი ყრუდ, ხმა ჩაწყვეტილად ამოიგმინა „დედ, მარგალიტა“ და თავივე ჩასრიალდა მთავარ სადარაჯოსკენ...

საქართველოს საწაპირის მცველ მთავარ რაზმის ბინაზე უკვე ედღის ელვამ გაიჭროლა...

— თისი თავი ლადო ჩხაიძე რა იქნაშვიკითა უფროსმა. — გმირულად შეაკვდა მტერსა თავის ბიჭებით... მიუგეს — „ბიჭებო, ხელი თოფსა?“ დიძახა უფროსმა პორუჩიკმა ბოკერია და გარედ გამოგარდა თავის ხელკვეითებით, მაგრამ წინსვლა გვიარ შესტოლა: შენიშნა, რომ საზღვის აზვირთებელი გეგმა ბრბო მისკენ მოიწვედა. მის ხელკვეით ჯარისკაცთაგანი რამდენიმე მიმოიფანტა შესაფერ საწვრების მოსაპყრანად.

— ნიკოლაშვილო, ნუ თუ შენც თავს დანაწებებ, — გასძახა პორუჩიკმა ბოკერია თავის უხუდა ერთგულ კახელ ბიჭსა: დედა შეერთოს ცოლად, ვინც სამშობ-

კლოს მტერს ზურგი უჩვენოს! — განისმა პორუჩიკ ბოკერიას ვეჯკაციური ხმა.

ორივე ჩაცვივდა ბოგირის ქვეშ: ერთი ერთ მხარეს, მეორე მეორე მხარეს და თავდასხმებულ კრიკაში ჩაუდგნენ. ასტყდა ორივე მხრით საშინელი სროლა და ეს სროლა იქამდე გავრძელდა, ვიდრე ბოკერიასა და გიოს პატრონები არ შემოელოათ. როცა ამათეს მხრით სროლა მისწყდა და ორი გალომებული კბაუკი, ცეცხლის მკვებს თვალებით ათფხიზმებ მოპარაჯვებული

ბოგირის ტინების მოფარებით მტერს ელოდა, მაღლიდან ნელ-ნელა მოცოცავდნენ მავი ლანდენი, გამეცუებული ველურის მსგავსი ადამიანები... როცა თავდასცემ სომეხთ შეატყეს ჩახადრებულ ტყვია დალიათაო, უფრო გაბედვით წამოიწიეს წინ, პორუჩიკმა ბოკერია და ჯარის კაცმა გიომ ალაზ ახანეს, ერთი შესახეს: „კაშა საქართველოს! გაუმარჯოს საქართველოს!“ და ნიშტებით დაერევნენ ბრბოს... მაგრამ ხანგრძლივი არ იყო ეს შეტევა: იქამდე აგებდნენ ნიშტებზე, ვიდრე მკლავები არ დაუდუნდათ...

გაფთვებულმა ბრბომ რაკლი შემოავიწროვა, თავდამცველნი ღიღის ყფიებით ფეხქვეშ ჩაიგდო. ერთს წამს, თითქოს ყოველივე დაყრუვდაო, სიჩუმე ჩამოეგარდა, შემდეგ გაისმა მშეცური ლმუილი და ორი ერთგული, თავგამოდებული დარაჯის ასო-ასო აკურწული სხეულები მდინარემ ჩაითრია...

ბრბო დღესაწყოლობდა... გარკვევით ისმოდა კომისარის ნიშნის მოსავლინი გესლოანი სიტყვები: „ახლა როგორ ვართ კნიაზჯანე!“

— ტერტეროს ქალი გნებავს განა? — ანა ჰაგუსა თაქუ რაღო უფრო მოუხებდა? — მალეო კი არა ბოხებრა ძალიო! — ისმდა აქეთ იქიდან საერთო სორხორში.

კომისაროკი გულში კვალად სიამოვნება: „რა სულელი ხალხია რა ხელად დავაჯერე და გადმოვიბირე!“ — ფიქრობდა თავისთვის.

ხოლო ჰაქრში, თოვლის ქულოების ქროლავაში ჯერ კიდევ გაისმდა ქართველ ერთგულ თავადლებულ ჯარის კაცთა ხმა:

— „გაშა საქართველოს!.. გაუმარჯოს! საქართველოს! და ეს ბგერა სამშობლოს ველისკენ მიჭროდა მწარე ამბის მისატანად...“

(გაგრძელება შემდეგ ნომერში იქნება)

ალექსანდრე საათაშვილი

მთარგმნელი და საბუხალტერო კურსების დამაარსებელი

უცხო მწერლები

კატაულ მენდესი (ფრანგულიდან)

მარტს მესაჟანი

ზმანების წიაღში სეირნობის დროს, შემთხვევით ვიპოვეთ ოქროს პატარა ვასალბა...

ვივარძენ, იმ გასაღებით გავაღებდი საიდუმლო კარებს, რომლის იქითაც ვიპოვენიდი, ჯერ ჩემთვის გამოუცნობ, მაგრამ დიდი ხნის ნანატრს—სამოთხისებურ სიხარულს...

ამ ოქროს პატარა ვასალებით ამაოდ ვსცდილობდი ყველა დაკეტილ საღებურს გაღებას, სიყვარულის და დიდების იმედთა პოვნას ისინი ვეღვანად ნაშენი არიან ან და ისე ამაღლებულნი, რომ შეუძლებელია მათი განხორციელება იმ ოქროს პატარა ვასალებით, რომელიც ვიპოვეთ ზმანების წიაღში სეირნობის დროს...

მე კი ვგრძნობდი, ვგრძნობდი, რომ იმ გასაღებით უნდა ვაღებულყოფო რაიმე საიდუმლო კარები.

დაბოლოს ვიღაც გამეღებმა შემიბრალა და მითხრა: —ამაოდ სცილობ, უბედურო, რაიმეს ვაღებას.

ძალიან გვიან ხარ დაბადებული. საიდუმლო, რომელშიაც ჰყოლებდი შენი ოცნების განხორციელებას, ბუნდოვანად მაინც, საიდუმლო, რომელსაც ვარდგვილიდა ეს პატარა ვასალები,—იყო ახალგაზრდა ქალწულის აღგზნებული გული, რომელიც გარდაიცვალა ამ ათასი წლის წინად...

...მაგრამ მე მაინც შევიჩნახე ძვირფასი კნინი. და ჩემი უბედურ სიცოცხლის საუფეთესო წუთებია ოდეს კახარე ცრემლს ვიფრქვევ ოქროს პატარა ვასალებს, რომელიც ვიპოვეთ ზმანების წიაღში სეირნობის დროს.

ა. მატეარაინი.

* *

გამაღებულნი ვართ დაჰქრის სურნელოვან და დაბურულ ბაღში, სველი ფოთლები ბრწყინავენ მხეცე ვით ვატარკვლავები და ბროლი-ბადასში. ვიარებულნი რიილის ხმა ხან აღვღებდა, ხან მიუყრდებდა... და ვით დაჰქრის ამონაკუნესი ლურჯ ლაქვარდების წიაღში ჰქრება. ოცნების ღელვამ შორს გადამსტყარცხა, წუთს დამავიწყდა ფიქრები შავი. ისიც დიდია, რომ სხვის სარკმელთან წუთს ბედნიერი მაინც ვიყავი...

ზალდა ოზოლი

აინიჰანიჰი ხალმანაჰუხი

ვერაგულად მოკლული მომღერალი დ. ლეკავა ქართულ ხელოვნებისათვის დიდი დანაკლისია. მაგრამ უფრო დასაღონებელია ის, რომ იგი თურმე სამუსიკო განათლებას რუსულ სტიპენდიით ღებულებდა. და თუ კიდევ ორი რიგიანი ხმის მოკლარალი დაგვგრძნობია, ისინიც რუსულივე სტიპენდიით იზრდებიან. ჩვენში ქართული სტიპენდია მომღერალისთვის არ არსებობს, ნიკიერნი კი მრავალნი მოიპოვებინან. მღებელოვანში გვყავს ათიოდე მომღერალი, რომელნიც ნივთიერ ხელმოკლეობის გამო იძულებულნი არიან კერძო სასახურში ან რესტორანებში ჩააკლან თავისი ნიჭი. პუცილებლივ სჭირთა მთავრობამ გადასცეს თანხა ქართულ სამუსიკო სკოლას, სადაც მოიწვევენ საუფეთესო პროფესორებს და მოამზადებენ მთელ რიგს ქართველ საოპერო მომღერლებს, თორემ ქართული ოპერები იწერება და ქართული აღმასრულებელი-კი ძალიან ცუტანი გვყავან.

საოპერო სუზონი თავდება. ჩვენ გვსურს მომავლისათვის ეროვნული ოპერა გვქონდეს. გვიტოხამენ, სად გყავთ ძალეზიო? მოგახსენებთ. მომღერალი ქალები: ქენი ავასოვი-კალანდაძის, ბახუტაშვილი—მულგინის, დამბაშის, მანგინოვის, მიხაილოვისა სხ. ვაენი: ი. საარაჯიშვილი, ა. კუმბურაძე, ლლოტი, ავასოვი, ისეც კი, კურბატოვი, ინაშვილი, დენიაშვილი, აკოფაშვილი ვ. ლორდქიფანიძე და სხ.

ყველა ზემოაღნიშნულნი მომღერალნი უკვე საოპერო მსახიობნი არიან და ზოგიერთნი თუ ჩამომავლობით ქართველნი არ არიან ქართული ენა კარგათ იციან და ქართულ ოპერებში არა ერთხელ ვამოსილან.

ახლა საოპერო მომღერალნი, რომელნიც იმყოფებიან საზღვარ გარეუ და თავიანთ ნიჭით ამაღებენ უცხოელთ სცენას: თარზნიშვილის ასული, ბენი ნანობაშვილი [მიშელ დარიალ], სიხარულივ საოპერო მოცეკვეძე ქალები: ჩერქეზიშვილი, გამსახულია და სხ. ეგერი აუცილებლივ მოწვეულ უნდა იქმნენ თბილისში.

საოპერო რეპერტუარი?

ორიგინალური ოპერები: აბესალომ და ეთერი, ფალაშვილისა, თქმულები შოთა რუსთაველზე უ. არაკიშვილისა, კოტე და ქეთო მხიარ. ოპერა. გ. დლომიძისა, ჯადოსანი—რეკ. გოგინაშვილისა, ქრისტიანი მისივე, თამარ ტიგირი-ძე. ბალახიგინისა, ეგრეთა დამხობა—კოტე ფოცტეგარაშვილის, „ლალიტი“ ივოლიტი ივანოვისა და სხ. არის ნაიარგები ოპერებიც:

ვინ უნდა ითავოს აღნიშნულ დიდ საქმის ორგანიზაცია და სახელმწიფო თეატრის ანტრეპრიზა? ქართულმა სამუსიკო საზოგადოებამ.

თანხა? უნდა გადადოს მთავრობამ. ჩვენა გვევლია შეპოსავალი ხარ ს გადააქარებთ, რაიკა დაამტკიცა ქართულ ოპერების მოწყობამ წელს.

როდის უნდა დაიწყოს მუშაობა? დღესვე, რადან სჭირთა აღნიშნულ ოპერების მომზადება და მთელი ზაფხული უნდა მოანდომონ ამ საქმეს.

ხოლო და ორკესტრი? იგივე ხოლო ხოროში უნდა შევეუბრიოთ ქართულ ენის მცოდნე მომღერალნი.

სვ. შერეთელი.

Handwritten notes and signatures on the right margin.

Handwritten signature in red ink, possibly reading 'L. L. L.' or similar.

ქეთევან ბერიძის მიერ შედგენილი

საოპერო მომღერალი-მსახიობი, სახელმწიფო თეატრის სკენაზე სახელმძღვანელო, თბილისელი მოქალაქე ქართველის მკოდნე, საუკეთესო აღმასრულებელი დემონის, ონეგინის, ნერუსკოს (აფრიკანკა) და სხ. მისი რეპერტუარია 75 ოპერა. 25 წ. მუდმისად სცენაზე იყო. თითქმის 30 წელიწადია რაც ხელოვნებას ემსახურება.

საქართველოს ჯარის მეზარბაზნეთა რაზმი ახალციხის ფრონტზე

მუშათა საერთაშორისო
პირველ მაისის

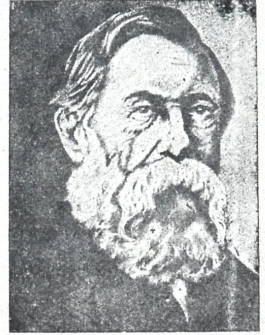

კ. მარქსი

ნ. ურდანია

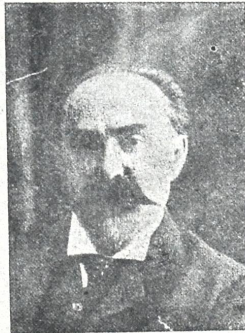
საქმის მესვეურნი
დღესასწაულად გამო.

ფ. ენგელსი

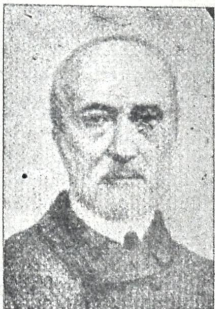
ფ. ლასალი

გ. პლეხანოვი

კ. კაუტსკი

გ. მაძინი

ლობკენცი

ა. ბებელი

მხატვარი მამა-შვილი

მთავრად და შვილი მისი ვერვლევ, მათის ნა-
ხატების გამოფენის გამო დიდების ტაძარში.

ს ე ლ დ ე მ რ ი ე ლ ი

ვაშა გვარდიას,
ქვეყნის ვარდ-იას —
რესპუბლიკის მცველს;
წითელ მებრძოლს,
საქართველოს ძეს —
და მტერთა გამცელს.

* *

ვაშა, ვინც ალით,
— მმუსვრელი ძალით —
ორგულთ არ ინდობს;
და სიყვარულით,
მზრუნველი გულით,
მოყვასთ ჰრანდობს!

ს. ერთაწმინდელი

ს ი ნ ი ლ ი ს ი ა ჯ ა მ ა მ ა მ ა მ ა მ ა

[წრფელი გულით ვუძღვნი ივ. თქრ. გ-ს]

მეტოხნებს ამაღლებს დაბადს და კაცთაშორის კაცად ხსენებს,
სინაინის გზა მიაგვიყვანს გზამდევ, სდაც იუდაც კი მოგასწავლებს.
ამ ორ განსს მარად უნდა უფიქრად; დამიანი როგორც თულის ნინს
რომ სიწმიდელე მისული სული თან ატარებდე უწმიდეს გვირგვინს
და ვერ შენახს დამიანი შემეკული ამა ორი დირსებით,
რომ მის წინაშე მუხლთ მომეღრთავს, მატევი მეცა ღრმა მოწიწებით,
მაგრამ გამოთვლად გულის იარა რთეს მენ შეკვდი ცხოვრების გზას
ესთქვი რომ ყოფილია დამიანი, — სულის სიმადლე სილამაზე,
სამარადისო ვაგრძენი შეგება, კულიდან სეგდა გადასეყარა
ვიგრძენი თითქმის, კენთ სიძულვილში კაცთ სითინებს ვადიხნარ:
რთად ვამდლებს; დამიანისა; ასეთი მადლით დაგვირგვინებს,
ის სინანს ბუნებაში შენ მოგანიჭა და ცხოვრებაში შენთვის ინება,
დე, თან ჩავუყვარს ის სიზარეში, და არ ინდომო დიდება სხვისი,
უწიკველოთა გაქვს, უწიკველოდ კერძიდეს მატოხნება და სინაინისი,
დ. მანჭათელი

ნ ა წ მ ვ ე მ ე ბ ი

საუბრისო რამ იქნება, შეუდ რებული! არა თუ
ჩვენს ლიტერატურას, მსოფლიო ლიტერატურასაც
არ ენახება ამის მზაცხი. მერმდ ასე სწრაფად!
ეს უთოდ ჩემი განსაკუთრებულ ნიჭის ბრალად!
სულ რამდენიმე ათეული წუთის რც ვფიქრობ და
შეგი თხზულების ჩონჩხი წესთა მძევე; არა თუ
ჩონჩხი! სხეულიც კი აქვსთ, სულიც ჩაბეჭე ჩემს
გმირებს. —

ა, მე ვხვდე მით! რა დიდებულა! რა გორ
მოქმედებენ, ეგულა თავის დავილსეგ

შეხედეთ ჩემ გმირებს, უური უცდეთ მით სი-
ტეებს, მოქმედებს და ამის შემდეგ თქვენთვის
თავსმტვრეგ სკათისდ აღდ იქნება ვადაქვეული,
თუ სდა არის სხნა, შეგულა კანტობრიობისთვის!

მომავადეგებელი! ჩქარა, კლამი მომეცით,
შეუდგე წერს. მტინი დიდი აქნება, მაგრამ ერთ
წელსც რომ გავრძედეს სხნამ არ დავსრულებ,
მაგიდიან თავს არ ავიღებ, კლამს სელოდან არ
გავაგდებ.

ვიწებე შესვლით, დიდათ შემდლარია ის აზრი,
რომ თითქმის დამიანის ვინება. : :

თასის კარები იღება, ამხანაგის ხმა მესმის:

„თუ ძმა ხარ თავი დანებე მე ვადაინანს, ხომ სე-
დავ უწმე სეთა სითა და ვერც არ გეისადიდა,
შენი მატო მინც წავიღოთ დ — ბაზარზე? „

გოგი ზუაჩიძე

მოდოლოკოვ. ირაკლი ფირ. კაზახიძე
თბილისის საგუბერნიო ბათალიონის უფ-
როსი, დამსახურ. მამაცი მხედარი. შრავ-
ლად დაჯილდოვებული. გარდაიც. თბი-
ლისში 1919 წ. თებერვლის 21. დაკრძა-
ლეს ქუთაისში ოლასერაზე.

ჩ ვ ე ნ ე ბ ი

გაგრძელება. — იხ. „თ. და ც.“ № 4

სოსო ჩემი, სულის ტრადედიისა... ეს უფრო მართალია! შენა გგონია, ჩემთვის აღვილია ზურგი შევაქეყო ჩემი სიყვარულის აღზრთოვანებას; ჩავკლა ჩემი სულის საუკეთესო განძი-შენი სიყვარული და დავემორჩილო ცხოვრების სწავლილს? შენ თითონ ამბობ: წერლობის ნიჭი გაქცა... მერე რითი? რომელი თანხით? ვთქვით მე და შენ დავექორწილდით..

ან. გთხოვ, მაგაზე — ნუ ჩემთვის ნუ სწუხარ!.. მე დავძლევ ჩემს თავს!.. თუ შენს მართლ და უტყუარს ნიჭს გხასა და საზრდოს მიიტყვი ჩემი ბედნიერებაც ეს იქნება... გავთვით ამაზე ლაპარაკი..

სოსო ხომ არ მიჯავრდები, რომ დღევანდელი ესკისი შენ გიძლევ?

ან. პ რიქით, მადლობელი ვარ!.. რამდენი სისლსწრაჲვეთილებაა შეგი?

სოსო ჩემი გულწრფელობაც ხომ გრწანს?

ან. შენს გულწრფელობაში არასოდეს ეჭვი არ შემიტანია.

სოსო მით უფრო შესაბრაღისი ვარ შენგან.

ან. ამიტომაც ვშიშობ — გამოგადგება კა ისეთ ცოლად, როგორც შენ გეჭიკრება? გაიგებს შენს სულსა და გულს, მიგიხედვს რასმეს ამხანაგობას გაგიწევს? მეშინია, სხვების ბედი არ გეწოის!..

სოსო რა ბედი?

ან. ისა, რომ ბოლოს ნანობენ!

სოსო სისულელე! მშვენიერად ცხოვრობენ და კვაყოფილიც არიან.

ან. ეგრე გგონია?

სოსო თვალემა გახილვ და დაინახავ!

ან. (დაღხანს თვალებში შახჩრუხა) გისურვევ ბედნიერებას! (ხელს არაშეკვს გაბრუნება და თვალებს იწმენდს. სოსო ჩავიკრება).

რესოს წმა: ჰე! ვინა ხართ ცოცხალია დამიანი? ნიშნობა, რომელ სახლშია?

სოსო (გამოეჩეკვა) აქეთ, აქეთ! (გარს უღუბს) რესო.

რესო სიძეს ვახლავარ! გამარჯობა ანეტა!

ან. ეხლა ერთად არ ვიყავით!

რესო მე მსურს ხშირად მივიროს თქვენი ხელი, იქნებ გაგრძნობინოთ ჩემი გულის ძეგრა.

ან. თუ ღმერთი გრწამს, სისულელეს თავი დაანებე?

რესო ფიცაც უზუნაესს, კერშმარტივას ვაზობა... ვიწვი და ვიზრავები მომედო ცეცხლის, გენეა, აღმური და აღისქარი! ტანში ჟრუჲანტლი ძიღოს, ტვინში ქიანქვედნი და ბობღავენ, თვალეზიდან ცეცხლს სანერწყველები

ნცვივა, სული სდუღს, გული გადმოღოს და ყანყარტოში ერთი სიტყვა გაჩხიურლა „მიყვარხარს! აჰ, თვეში ერთი წმმ. ჯამავარი მქონდეს, სხვა ჯამავარს დავიწერდი!

ან. მე აღარ მკობხავდი?

რესო შენ პირველად თავბატოე იღებდი მერე დათანხმდობდი. ეგრე უნდა!.. მაშ კისერზე რომ ჩამომეკალო — აღარც მე წაგიყვანებ, ფული, ფული!.. სოსოჯან! მოდი ერთი თი მეგობრობა გამიწვი შენი ცოლის მხთვი შუაზე გაიყოთ!

სოსო სიაშოვნებით!

რესო მაშინ მეც წამოვიღოდი რუსეთში, ანეტა კურსებზე. შენი ცოლიც... (ანეტას) არა შენს ცხოველს მამა იმას კ დაადგეს კუპრის ნათელი..

ან. რა იქნებოდა, როცა დიბადე შენს სახელობაზე ერთი ათი თუშანი შეეტანა ბანკში?.. ეხლა ხომ მთელი „კაბალა“ იქნებოდა... სამავიგროთ ისეთ ლეს; დავუწერი საფთავის ქებაზე, ისეთს, რა... რა!..

სოსო მართლა, დღეს შენი ლექსი მშვენიერია.

რესო ეჰ, რა გამოვიდა ძაბა?! ეგრძნობ რაღაც აკლავ, იმიტომ, რომ (თავზე უჩქიქებს) მე აქ მყოლია... აწველა მინდა — ფული ირბტურ! ევრსად ვერაფერი ვახზი — დავდივარ — ქუჩებს ვზოავს.

სოსო რატორღდაქცია არაფერს გაძლევს?

რესო ჰო და ამის შემდეგ რა უნდა ჰქნას კაცმა? სწერ იმიტომ, რომ არ შეგიძლია არა სწერო! სული მიზოვს. სული მამღარია კუქი კი-ცარიელი!

ანეტა კუქა რომ სავსე გქონდეს, მაშინ ხომ აღარც ქართველი მოღვაწე იქნები.

რესო ეგეც მართალია! მაშ ვრთავთ, ვერთ ვთ ცოლს!?

ან. ოპო?

სოსო რას მიჰქრავ, ბიქო?! ვირთავთ კი არა, — მე ვირთავ!

რესო ჰო, უკაცრავად!.. ჰო შენ ირთავ! მე კი „მეჯორე“ ვიქნები. შენ რაო ქალბტონო, რომ წამოიძახე, ხომ არ ექვანთბ?

ან. გაგესხარდებოდა!

რესო ცას ვეწეოდი!

ან. ვერ ვხედავ ექვანთბის საბაბს.

რესო სოსოს ცოლს რომ გავუა შეიყვ

ან. მაშინ — ჰო

რესო სოსოჯან, გენაცვალე, მიშველ!

ნება მომეცო ტასოს გავუარშიყვ ხუმრობით!

სოსო თუნდა უხუშროდაც.

ლესო მუშ მოიყვათ ჩქარ საპატარძლო!

(ქვარის) ვექ!..

ან რა გარბილებს?!

ხაშმის სახალხო გვარდია (სურათი გადაღებულია 1918 წ. ქრისტეშობის 12 საღ. იორზე)

ძველი წესწყობილება რომ დაიშო. გარეთ-კახეთ-ში ვანო მახურაძეს—ტურას—დაეკისრა საგანგებო რაზმის შედგენა. ამ რაზმში თავი მოიყარა 200-დე კაცს. რაზმი შესდგებოდა სხვა და სხვა ეროვნებათაგან. არ გაიარა დიდმა ხანმა, ჩვენს ქვეყანაში დაიწყო ანარქია, ამ ანორქიის საწინააღმდეგოდ გარე-კახეთიდან პირველად ხაშველი გვარდიელები იყვნენ და მას შემდეგ არ გაჩენილა არც ერთი საომარი ასპარეზი, რომ ეს გვარდია ყველგან მუდამ წინა რიგებში არა მდგარიყვეს: ღუშეთში, ბორჩალოში, ახალციხეში. სოკოში და სხ. ამ გვარდიის შედგენა-ჩამოყალიბებას დიდი ამაგი დასდო ხაშველმა გლეხმა ვანო მახურაძემ ტურამ; გვარდიის ხელმძღვანელი-სარდალი იყო ადგილობრივი გლეხივე პეტრე ივანეს-ძე ლალიძე, წარმოსადგვი ვეჯაკი, რომელიც ამა წლის მარტის ექვს ახალციხეში მოკლეს ბრძოლის დროს. აღსანიშნავნი არიან აგრედვე გვარდიის ხელმძღვანელი დავ. ზუკაიშვილი ალ. ნიკოლაშვილი, ვასო გოგინაშვილი, იოსებ ზურაშვილი. იოსებ ყირმელაშვილი. ანდ. ქოქრაშვილი ლ. ნახუტკიშვილი და სხ.

მაღე სხვა სოფლებშიაც-შესდგა გვარდიელთა რაზმები, რომლებიც ხაშველებს მხარში ამოუდგნენ.

ქ ლ მ ვ ა

(ქეთო და თაბრო)

უდროვით დამუკნანოთ ორ სიტყვასის ორი სიყვარუო
 შე შექანდებო, და ვეჭოთინებ სეგდით მწუხარე...
 ქეთოთინ ჩემო უსახდერო, და გულისკვლეო,
 ისე ვით დანთქმულ სიღამასის ორი სიძარე ..
 შე შექანდებო სიღამასის ორი სისებო,
 ორი სისებო, შეეკვრებულთ ოტრებს მზეზე...
 თს! რა ძნელია, როს უდროვოდ ვარდი დასკუქებო,
 თს! რა ძნელია, თქერი დანთქმულ სიღამასზე?
 იტირებს სული, შემადგომის უვითელ ფერებით...
 ისევღაინებს მწუხარებით დონე მისიღო
 და ვოვლი ქვეყნად, საწყითროსე ტანტმტრებით
 მისიქად, უსიტყვოდ, უსადისოდ, როგორც სიკვდილი.
 დ. დოლიძე

ი ს რ ი ა

(კანტატა)

სიჩუქე... სიჩუქე... სიჩუქე...

იხეთი შეთქელი, სანუთბლო დევნილი
 ქვეყანა ტრეშლითა და სისხლით მორწყული,
 სეუელი დასხეგას, ფესქექე ცათეფას!..

იეფას... იეფას... იეფას...

ქუხილი მოისმა... თო: პარმა — სმა ტასცა,
 ჭერო დაისშო... ქვეყანა ძძრწუნდა,
 ავუსცა, ატირდა, ვაებამ წაღეგა!

იქეკა... იქეკა... იქეკა...

იხეჯარე ტანსისხა!.. მთა ბანი ათორასხდა,
 კლდედრენი დაძინენ, ზღვა-წყალნი აშეთადნენ,
 ტალღები ტან ეტნენ, ტა მიწას დაეცა!

დალეწა... დალეწა... დალეწა...

ბრეკელი დაიმსხვრა... ნიანგს დაქეცა!
 მხის სსიგმას დემის მშობლის წაღკოტე ჩაკოტნა!
 იმერნი, აშერნი შეერტანე, მუზღედენ...
 შეკდრეთით აღზღუნენ, შეკდრეთით აღზღუნენ
 სსიგში სქანთეველო მასიღი წარმსდგა,
 სელასხად აჭეუგდა!?, სსუელით დუდღება...
 მავრდება... იზრდება... ქანთეველთა დიდება!
 დიდება... დაღება... დაღება!

ი. ვაზი

სოფ. ტარუაშვილი (ს. გლახაშვილი)

მწერალ-დრამატურგი; სტენის მოყვარე და პირველი ქართული საბუხალტერო სახელმძღვანელო წიგნის პუბლიკატორი—დავითარწარმოებია: ახ. შემდგენელი.

მ ა მ ა - შ ე ი ლ ი

ქალაქ №-ს ერთ — ერთ დიდ ქუჩაზე, მეორე სართულში, სცხოვრობდა ნიკო კერაშვილი, სადილობა. კერაშვილის ბინაზე ხშირი ზარის ხმა ისმის. სუფთად ჩაცმული ბიჭი მარად უღებს კარს სტუმრებს.

— მოქანდით ბატონო, დიმილით ეგებება სტუმრებს კარებში ნიკო, ყველა უფლოცავს სახელწოდების დღეს. ავერ ერთმა ყმაწვილმა აღერსით შეხედა ნიკოს და მთელი კვადი ეზის კონა მიართვა. ნიკოც ყველას თავაზიანად მდლობას უხდის და სტუმრებს ღარბაში იწვევს.

ღარბაში ქართულ გემოვნებაზეა მოწყობილი. კედლები და თითქმის მთელი იატაკი ხალომებით არის დაფენილი. ერთ — ერთ კედელზე ამდენიმე ძველებური იარაღი ჰქონდა. აქა — იქ ქართველ მწერლებს სურათები მოსჩანს. მაგილაზე მრავალი მოლოცვის ბარათები ჰყარია. სტუმრები უკვე შეიკრიბნენ და ჯგერჯგუფად მუსაფრებენ.

— დღეს თქვენ მეტად ჰყვნით, ბატონო ნიკო! ეშმაკურის დიმილით შენიშნა თავიულის მომტეხმა ქალმა.

— ნუ თუ? უბრალოდ ნიკომ დაკმაყოფილებს სიწითლემ გადაჰქრა სახეზე.

მართლაც ნიკო ჯერ უცოლო, ახლგაზრდა, წარმოსადები ვაჟაკითა მოპარსულ სახეს შვიდ ვაწყვბილი უღვამებია მატად ამშვენებს. შავი სერთუჯი ატარა. სუფთა, გახამებული თეთრი გულფრთხი ამშვენებს.

ნიკო კერაშვილი ერთი ღარიბი გლეხკაცის შვილია. მისი მშობლები სხასარი იყო მხოლოდ ორი დღის მიწა და ერთი უღვრი ხარი. იგი მხოლოდ თავის შრომით სცხოვრობდა, დღე და ღამეს ასწორებდა და დღის გაქრებით დღიურათ ცოლა შვილი გამოჰყავდა. ნიკოს დედა, ნატოც, მხარში უღდა ქაბარს და მძიმე ცხოვრების უღელს უმსუბუქებდა. ნიკო უფროსი შვილი იყო სამ ქალში ეს ერთი ვაჟი ჰყავდათ. როცა ნიკო მოიზრდა, მისი დედა ჩასციებოდა ქაბარს:

— კაცო მივ ბარათ ჩვენი შვილი სოფლის სკოლაში, წერა. კითხვა მინც ვასწავლოთ, რომ კაცი გამოვიდეს. პირუტყვები ჩვენა თავი არ გვეყოფა?

— რამ გაგაგოთ, დედაც კო, ეუბნებოდა გაჯავრებული ქიტესა, რითი უნდა ვასწავლოთ, სდა გვაქვს შეძლება, სცევაი ვავლახით ვცხოვრობთ; ან კი რად მინდა მგისი სწავლა, მერე ჩვენ აღარცკი გვკადრებს. მე მინდა ჩემი ტოლი იყვეს ჩემი შვილი. გვეოდში ამომუ

დგეს და ჩემთან ერთად სწიოს ქაბანი როცა მოვხუცდები და მუშაობა აღარ შემიძლება, ეგ უნდა იყვეს ჩემი ნუგეში.

მაგრამ ნატო მაინც არ მოეშვა და ბოლოს ნიკო მიბარეს. პატარა ნიკო ნიჭიერი გარდგა, ძრიელ კარგათ სწავლობდა. როცა სოფლის ორკლასიანი სკოლა გაათავა, მასვე დებლების რჩევით იგი სამოქალაქო სასწავლებელში მიამარეს. იგი სამოქალაქო ოთხ კლასიანი სასწავლებელზე კარგი ატესტირებული გაათავა და დაბრუნდა სახლში. დედამას და დების სიხარულს სახლგარე არ ჰქონდა. მთელი მათ სიამაყეს ნიკო. შეადგენდა. მალე ნიკო სასახურში შევიდა. ერთობის დროს ნიკომ ახალი, რფრო კარგი ადგილი მიიღო და დიდ ჯამაგირსაც იღებს პირველ ხანებში ხშირად დაიარებოდა სოფელში, მაგრამ გავიდახანი და სამსახურითა და ქალაქის ცხოვრებით ვართულობათან და თან მიივიწყა სოფელი.

ნიკომ ამიღო ოქროს საათი, — უკვე 4 სრულდებოდა.

— მოქანდით ბატონებო, სასადილო ოთახში, მიმართა მან სტუმრებს.

გრძელი მაგილა სავსე იყო საუხუბით, ტესილეულობით და სხვა და სხვა ძვირფასი საბმელებით. უხემა სუფრამ სტუმრები მალე გაამზიარულა, ისმონდა საღვთობები, სიცილი ს მღერა. დროამომშენებით საგულისხმინერო ბაბრც ჩამოვიარდებოდა ხოლმე. უფრო დღევიანდელს საქირბოროტო კითხვებს შეხებოდა. მეფრი ილაპარაკეს ახალ წესწყობილებზე, წოდების გაუქმებაზე მიწების დარაგების შესახებ, და სახოვადოთ დემოკრატის იმედებს; და საქმინაობაზე. ვანსაკუთრებით აღფრთოვიანებით ღაპარაკობდნენ სამშობლოსა და მის ბრწყინვალე მომავალზე.

სტუმრები უკვე შეზარხომებული იყენენ რომ შემოვიდა მსახური.

— ბატონო, ერთი ბერიკაცი გახლდათ. თქვენა გითხვლობთ

— ვინ არის? იკითხა ნიკომ და გარეთ გავიდა აივანზე რდვა წელში მთხრლი მოხუცი, ტანზე ძველი ჩოხა ეცვა, ფეხებზე კი ძველი ქალამნები.

— მამა შენა ხარ? გამარჯობა! უთხრა დაბალის ხმით ნიკომ.

— მე ვარ, შვილო, ძლივს მოგაგენი კითხვის — კითხვით სიტყვა ხმის კანკალით მოხუცა და ათრთოლებულის ხელებით შვილისკენ გაწია, უნდა გადახვიდა დიდი ხნის უნახავს ნიკოს;

— მოიცა, მამა. — გააჩერა ნიკომ მკეხლა არი მცალიან, სტუმრები მყავს, სამხარე-

ულოში, მოიცა ცოტა ხანს, სტუმრები მალე წავლენ და მერე შემოხვალ. შეიყვანეთ სამზარეულოში, — დაუძახა ნიკომ მზარეულს, ჩვენებური კაცია, კარგათ გაუმასპინდლდეთ, ყველაფერი მიუტანეთ, არაფერი დააკოთ. ეს რომ სთქვა სჩქაროდ სტუმრებთან დაბრუნდა.

საბრალო მამას ელდა ცაა შვილის სეთმა გულგრალობამ გული დაუთუთქა; იგი იღვა გაშეშებული ერთ ალავს რამოდენიმე ხ.ნს, ბოლოს დაღარულს სახსრე ცრემლები ჩამოსცვივდა

— მოდი ბერიკაცო, რას გასწერებულხარ, აი ეს კერძი, ლინოსაც დაგაღვიგნებ, — მოიპატრე მზარეულმა მოსამსახურე ბიჭი. კივაკურვებით უტკეროდა და ვერ მიმხვდარიყო რაში იყო საქმე.

ცოტა ხნის შემდეგ ქიტესა გამოირკვა, ჯოხი იფანსე მიაყულა და სასტუმროს კარეზისკენ გაემართა.

— სად მიხვალ, კაცო, მანდ რა გინდა, საქმელ — სასმელი აფერ აქ არის, უძახდა მზარეული.

ქიტესამ გაბედულად შეაღო კარი. ბატონები აღდგრძელი ლერქთა! სთქვა ქიტესამ და ქუდი მოიხიდა ნუ გამოწყურეგით, თქვენნი ქარიმეთ, რო შეგწუხებთ და ხელი შეგიშალოთ.

მამის დანახვაზე ნიკოს ფერმი გადაჰკრა იგი ზეზე წაპოვარდა მივიდა მამასთან, ხელი მოჰკიდა და შეუტია: აი გითხარია გარეთ მოიცა მეუქი.

ნიკო, რათ იახხოვ ბერიკაც, მიძახეს აქეთ იქიდან,

— მობძანდი ბერიკაცო, სტუმარი ღვთისაა, უპასუხა თამადამ და სკაში მისთავახა.

ქიტესა შორი ახლოს ჩაჰოჯდა.

— მოდი ახლოს, სუფრაზე დაგვეწვიე, მოუბრუნდა ქიტესას ძველი ერთობის მუშაკი ივანე:

— არა ბატონ, მე არაფერი მინდა.

— ბერიკაცო დაგვლოცე მაინც.

— ნუ სწუხებები შენი ქირიმი, მე არც სესელი მინდა არც საქული.

— სად ური ხარ, ბერიკაცო, კითხა ივანემ, რათ ჩამოსულხარ რათა ხარ აღელვებული?

— ფრონისთვიდან ვარ, ბატონო, მე ნიკოს მამა გახლავარ. აგრ ხუთი წელიწადია, რც ჩვენნი ნაამადარი, წვთა და ღაგვეთ სიღარაბით გამოარდილი შვილი ქალაქშია. ხუთი წელიწადია რაც შვილის ამბავი არ მკვიდრია. მკვდარია ცოცხალი არ ვიცი. ჩემ დედაცაც ხომ თვალზე ცრემლები არ შაშრობია დარა

დით ლოგნათ ჩავარდა, დიდხანს ივახვავა და ბოლოს თავისი შვილის ნატერაში საცოდავს სული ამოუფიდა. დაჯარჩი სამი ქალით, უმატრონოთ. ოჯახი დამეღუბა. დაუძღურდი. ჯანი გამიჭყდა, მუშაობა აღარ შემძლიან — ქიტესა გჩერდა და ჩოხის კალთით ცრემლები მოიწმინდა, ვიფიქრე, წავალ, რაც უნდა დამემართოს, ჩემს შვილს ვიპოვო მეთქი და აგერ მოვაგენი კიდცა. შვილმა არ მიკადრა, ჩემი მამობა ითაკილა, სხლში არ შემომიშვა... ევ მადლობა ღმერთსა, რახან ჩემი ნიკო ცოცხალი ვნახე აღარს ვინ აღვლი, თათონ იყოს ბედნიერი და,

ნიკოს ნიდაყვზე დაყრდნობილს თავი დაბლა დეხარა: იგი ქანდაკებდავით იჯდა რომ დენემე ხანი სტუმრები უკრე წასულიყვენ კო აივანზე გამოვარდა და შეჰყურა;

— სად არის მამაჩემი?

— რომელი ბატონი?

— აქ რომ ბერი კაცი იყო,

— იმან ჯოხი იღო და მითხრა: მოასხენე ბატონს, ბერიკაცი სოფელში წავდათქო.

მარიამ წინამძღვრ. შვილისა.

ქ ი რ მ ს ლ ე მ ი

(დამაკვირდი)

თუ გინდა ძლიერი იყო, წინადაგონებთ ამაღლსი და ცოლუმორწმუნეთაზე გაიმარჯვე.

აღამიანი უკრავოდ ვერა სცხოვრობს, — ძველებს ამხობს, რომ ახალი აღმართოს.

ყოველ დროს თავისებური კერწმარტება აქვს და სწამს.

წოდებრიობა არა ჰქონდა, იცვლება მისი სახე წოდებათა ურთიერთობა.

საკუთარი ბედი ყველას საკუთარი ხელში აქვს.

ვისაც თავისი ძლიერება არა სწამს და სხვას შესცქერის, დაღუპულია.

ჩემი ძალა — ჩემი რწმენაა.

იცვლება ცხოვრების პირობები, იცვლება რწმენა შეზღუდულობანი.

სხვადასხვა კამეზი

სუფრაში აპრილის 21 სახალხო სახლის ასაშენებელ ფონდის გასაძლიერებლად წარმოდგენილი იქნა „გოგია უიშვილი“ დრ. I მოქ. ე. ნინოშვილის თხუხულეზიდან, „ოთხი იმერლი“ ვოდ. I მოქ. და დიფერტისმენტი. ანდრაქტების დროს უკრავდა, სიმებიანი ორკესტრი. წარმოდგენაში მონაწილეობდნენ ბათუმის მსახიობები, რომლებმაც დანაკისრი საქმე საუცხოვო შეასრულეს და დამსწრე საზოგადოებაზე დიდი შთაბეჭდილება დასტოვეს, რისთვისაც დიდი მადლობის ღირსნი არიან განსაკუთრებით მადლობის ღირსია ფ. ვადაკვირია და ი. სარიშვილი რომელთაც უსაულო კვირას ამავე მიზნით გამართულ წარმოდგენაში უსაყიდლო მიიღეს მონაწილეობა.

ბ. კანტურია

ველისციხეში (კახეთი) ველისციხის სკვნის მოყვარეთა სპეციის გამგებამ შაბათს 26 აპრილს თავის საკუთარ სახაზებულო თეატრში გამართა წარმოდგენა. როგორც საზოგადოთ მიღებულია სკვნის განსნა ის-ტორიული პიესით, აქაურმა სპეციალამ არ უღალატა ამ სკვნის დაწევის ტრადიციას და დადგა ისტ. ცნობილი პიესა „ა-მა-ა“. ადგილობრივ სკვნის მოყვარეთა გარდა მოწვეულ იქნენ ჩვენი ცნობილი მოღვაწენი კომპოზიტორი ნ. სულხანიშვილი, კორეტი ბ. ახოსპირელი და თელაველი სკვნის მოყვარე ქ—ნი თ. ღვინიაშვილი. კარგი იყო გაიოზის როლი ნ. სულხანიშვილი, რომელმაც თავის დის მარინეს სულიერ ტანჯვებს თვის სულიერი განცდა პარმონიულად ჩააქსოვა. უნაკლოდ ჩაატარა მარინეს როლი ქ—ნით. ღვინიაშვილმა: მისი დიქცია, მიმიკა გამოცილი უკვე დახლოვებულ მსახიობს გავიზნებდათ. კარგი იყო და შეუდარებელი ოტია ჯოლისის აღმსრულებელი ბ—ნი ელ. ჯანდიერი, რომელმაც საყვებით განასახიერა ოტია. ნამდვილი ფაშა იყო ჩვენი დამსახურებული სკვნის-მოყვარე მ. ისაკოვი. დანარჩენებიც ყველანი ხელს უწყობდნენ ანსამბლს და მაყურებლებზე კარგ შთაბეჭდილებას სტოვებდა პიესის მსუღულონს. მიუხედავად იმისა, რომ წარმოდგენის საამბოს ჰაერით აირია, რამაც ხალხი შეეფიქრია, წარმოდგენას მაინც საკმაოდ დაესწრო ხალხი. უნდა აღვნიშნოთ რომ ველისციხელები თეატრის მოყვარული ხალხია და დიდ პატივსაც სცემენ მას. წარმოდგენის შემოსავალი დაახლოვებით 1, 300 მან. იყო რომელიც ველისციხეშივე არსებული სახალხო სახლის საღმრთე-ბლოც ფონდს გადაეცა.

აკეთიქით

ახალი კუთრნალები მოველიან ჩვენი შვიგნობრობას. ერთთა ხელოვნების ყოველი თეიერი გამოცემა „თეატრი და მუსიკა“, რომელიც ქუთაისში გამოდის იოსებ ასლანიშვილის რედაქტორობით, მეორე „შვიდინაობი“, სალიტერატურო-სამეცნიერო თეიერი კუთრნალი, კოლეგიის რედაქტორობით, გამოდის თბილისში ორივე არაქუ უღებრივი სახის გამოცემა, რჩეული მასალით და სურათებით შემკული. ბეჭდვითი სამუშაოს განაწილების დროში ასეთი გამოცემანი საამო მოვლენა და ჩვენი მწერლობის უეტველი განძია. პირველი ღირს თემანი, მეორე—25 მან. თითო ნომერი.

თ.ღავში დაარსდა ქართული სამუსიკო საზოგადოების განყოფილება

ცხოვრების ტრადელია ახალი ფანტესტიური პიესა 3 მოქმ. კ. ვულიაშვილ-კარდანაშვილისა, მივიღეთ. წიგნი შეიცავს 32 გვ. დაბეჭდილია სუფთად და ღირს 1 მან. 50 კ.

სოსუმში ქართ. სამუსიკო საზნის დაგდალებით ზ. ჩხიკვაძემ აპრილის 23 დაფუძნა სოსუმის აფხაზ-ქართველთა სამუსიკო საზოგადოება. თავჯდ. არჩეულია ას-ცაყურ ინალივა, მის ანბ. ნ. თვდღირიძე.

ქართველ მსახიობთა კავშირის წლიური კრება გაიმართაბა მაისის 20.

მ. არაგვისპირელის 30 წ. სამწერლო მოღვაწეობის იუბილუ გაიმართება მაისის 19. ამ დღისთვის გამოვა მისი დიდი სურათი და კრიტიკული მიმოხილვ კ. კორტეიშვილისა „შავი წიგნი“

სახელმწიფო თეატრი იწვევს იმ პირთ, ვისაც სურს საოპერო გუნდში იმსახუროს: ჯამაგირით. ჩაწერვა თეატრის კანტარაში 11—2ს პირველი გამოცდა მაისის 12 2—4 ს.

მწერალ ქალს ანა ჯანაიას ხელმოწერის წესს 25 წელიწადი შეუტრუდა; რაც მწერლობს.

ქართული მხატვრის გათამაშება ვადილია ამ წლის ნოემბერს 2—ისთვის.

ქართველ მხატვართ ნახატების გამოყენა დიდების ტაძარში გაიხსნა მაისის 4. გამოფენამ დიდამალი საზოგადოება მიიზიდა და არა ჩვეულებრსვი შთაბეჭდილება მოახდინა ქართველ მხატვართა ნამუშავარი და შემაქმნა ნაყოფიერი აღმოჩნა: ხელოვნების ყველა ერთგულ მოყვარულს გული სისარულით ევებოდა ამ გამოფენაზე. აშკარად სჩანს თვისებურება, ახალი გზების ძიება და მშობლიურ მხატვრობის გაცოცხლება. ბევრი ნახატი და ქანდაკება გაყიდა, ზოგისა ორ-ორი. ვაშა ქართველ მხატვართა დაწვრილებით შემდეგ.

შეგარდნთა საღამომ—ტანთვარჯიშობამ სახელმწიფო თეატრში დიდი აღფრთოვანება გამოიწვია და ყველა უზომო მადლობას უძღვინდა ამ საქმის მეთაურ-მონაწილეთ: ყმაწვილებს, ქალების და ვაჟთა ვარჯიშობა, თითქოს ერთი მეორეს სტაბობდა. ირეიქებს შველი ასხარხუბობა: სხუელის ვარჯიშობა, განმეითარება, რასაც სხულის განვითარებაცა მოჰყვება. და თუ მართალია ის აზრი რომ ჯანსაღი სხეულში ჯანმრთელი სულიაო, უნდა ვისურვოთ, რომ შეგარდნთა მოღვაწეობა ჩვენი ქვეყნის ყოველ კუთხეს ნიჰვენოდეს.

შემოწირულება

ქურნალი „**თეატრი და ცხოვრების**“ საგამომცემონდის გასაძლიერებლად მივიღეთ:

- 1. სდიფი მიხ. ჯგაფანშიშვილისგან 10 მ.
 - 2. შ. ა. წ—ივან 50 მ.
 - 3 დ. ქ—შვილისგან 50 მ.
 - 4. ზაქ. სულ. ბილანიშვილისგან 50 მ.
 - 5. ან. ნ. ქ—სვან 100 მ.
 - 6. უცნობისგან 10 მ.
 - 7. ირაკლი ბოხუასგან 25 მ.
- შემომწირველთ გულითად მადლობას ვუძღვნით, რედ.

უცხო სიტყვათა ლექსიკონი

შედეგნილი იოსებ იმედაშვიდის მიერ, მეორე შეკესებულ-შესწრებული გამოცემა. ფასი 30 მანეთი

სამხატვრო „საქართველო“
ხ.ლო ნ მხატვარ დიანოზ შ კონაველიძისა
 ადიქს ფოტოგრაფიულ სურათებს, ასრულე-
 ეოველვჯარ მსტერულ საქმეს, იღებს საეკლესიო
 ბასსხვა შესაკვირებს, ამხადებს დროზე, სუეტხოდ
 და ფაქტად. მისამართ: 1) მეტრე კომისარიატი,
 თავისუფლებების ქ. (სამყოფნი ქ.) №: 1 2) „თეა-
 ტრი და მხატვრების“ რედაქცია.

რედაქტორ-გამომცემელი იოსებ იმედაშვილი